

Inserati se sprejemajo in veljajo trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracija in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 6 " " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Ercegovinski vstanek.

Neki telegram „Tagespresse“ iz Carigrada poroča, da v posredovalno komisijo so od vlad imenovani: Vasič, avstrijski konzul v Mostaru, Jonine, ruski konzul v Dubrovniku, pa Devienne, francoski konzul v Serajevu. Vlada turška odpošlje 2 komisarja, Serverapašo pa Ahmed Hamdia-pašo. Imenovani list tudi poroča, da se poglobitve razprave utegnejo vršiti na Dunaju in da zaradi tega poročnika angleški pa francoski skrčita svoj odpust in se koncem tega meseca zopet povrtna na Dunaj. Bode-li ta komisija, ktere prvi nalog menda bo posredovati z uporniki in prigovarjati jim, da naj odložijo orožje, kaj opravila ali ne, se še ne ve; pa če tudi ne opravi nič, ima to vendar že zaradi tega velik pomen, ker se vnanje države z uporniki po poslancih svojih pogajajo in jim s tem pripoznajo značaj vojskovalne stranke.

Turška vlada je nasvete posredovalnih držav sprejela. Pravi sicer, da je to storila le zaradi tega, ker želi vstanek kolikor mogoče brez prelivanja krvi zadušiti, a ker so bile njene vojne čete od upornikov dosedaj še vedno tepene in moč upornikov od dne do dne silno raste, Turčija dobro čuti, da sama upor ne bode kos in je vesela, da ji posredovanje tujih držav pomaga iz zadrege.

Kaj pa bodo storili uporniki? Vidovdan poroča, da ne odložijo orožja, če se jim ne zagotovi samostalnost. Skušnja jih uči, da od Turčije ne smejo upati ničesa. Na prizadevanje vnanjih vlad morala jim je pripoznati mnogo pravic, a kaj je to pomagalo, ker pa obljub svojih ni spolnovala. Tudi zdaj jim bode go-

tovo obljubila vse, kar bodo vnanje države zanje zahtevali, kadar pa pride vgoden čas, se bode krvavo maščevala nad vsemi, katerim zdaj milost in odpuščanje obeta, in vnanje države se bodo tako malo brigale za to, kakor za izvrševanje pariške pogodbe. Kdo bi tedaj zameril kristjanom, da so postali previdnejši in se nočejo na prvo besedo vdati, zlasti sedaj ne, ko jim je vojna sreča mila!

Velike vlade sicer žugajo, da naj se uporniki na njihovo pomoč ne zanašajo; a tega tudi niso storili, želeli so le, da bi vnanje države Turkom ne prišle na pomoč. Srbije in Črnogore pa ne štejejo k vnanjim državam in na pomoč teh so se res zanašali. Nade o Srbiji se sicer niso izpolnile, ker se je od vseh strani pritiskalo na kneza Milana. Vprašanje pa je, bo-li mogel brzdati vojskoželjne svoje podložnike?

Nekteri to za trdno pričakujejo, in „Kelet Népe“ piše, da ravno to je poglobitvi vzrok ministerske krize srbske. Ministerstvo Štefanovićevo je namreč hotelo vojsko s Turki, ker pa vojni minister in zlasti knez Milan po vsem, kar je zvedel na Dunaju, nikakor ni bil za vojsko, je ministerstvo odstopilo. Pa vojskinec duh je že tako prešinil Srbe, da se nobeno ministerstvo ne bode ohranilo, če bode temu duhu nasprotovalo. Srbi dobro čutijo, da narodna čast od njih tirja na pomoč hiteti sobratom svojim in da neutralnost bi jim morala vzeti vse simpatije narodov slovanskih, kar bi zanje še slabše bilo, nego nesrečna vojska, zato pa imamo še vedno nekoliko upanja, da Srbija rok ne bo križem držala in krvavečih svojih sobratov ne zapustila.

Mnogo odločnejši so Črnogorci; upornike

na vso moč podpirajo. „Turška vlada nima nobenega darila in nobene ponudbe, piše „Glas Crnogorca“, s katero bi se Črnogora k popolni neutralnosti zavezala. Minulost črnogorska in rodoljubje vlade kneza Nikolaja brani na to le misliti; Črnogora že zaradi tega proti osodi sobratov svojih ne more ostati nevtralna, ker to trpljenje zadeva narodno telo, čigar del je tudi Črnogora, ki si mora tedaj na vsak način prizadevati to trpljenje polajšati. Utegne se zgoditi, da Črnogora bratom svojim ne more v prvem hipu hiteti na pomoč, a to ne zaradi vladi turški obljubljenosti neutralnosti, ampak zaradi tega ker bi pomoč bojevalnim bratom več škodovala nego koristila. Mogoče, da novica o neutralnosti Črnogore izvira od tod, ker Črnogora ni precej pričela vojske s Turki, ko je prva puška pri Nevesinji počila, a Črnogora je samostalna država in ima kot taka dolžnosti, ki se ne smejo prezirati. In meja teh dolžnosti je tudi meja neutralnosti naše proti hercegovinskemu vstanku, oziroma proti vladi turški. Toliko se nam je zdelo potrebno povedati, da zavrtnemo vest nekterih listov kakor da bi bila Črnogora vladi turški obljubila strogo neutralnost.“ Hercegovinci so jim za to pomoč jako hvaležni in so nameravali včeraj kneza Nikica oklicati za vladarja svojega. Če se je to res zgodilo, in če vsled tega Črnogorci stopijo na bojišče, ni misliti, da bi posredovalna komisija kaj opravila in da bi kristijani odložili orožje. Kaj pa bodo vlade potem storile? Tega menda še same niso pomislile, ker se jim zdi nemogoče, da bi se njihovim nasvetom kdo ustavil; tudi je poglobitvi namen njihovega posredovanja ta, da se reč za nekaj časa zavleče, ker se sami prav ne vedo, kaj

Zajetje mej Čerkesi.

(Po rusk. minist. čas. notr. zadev popisal Leop. Gorénjec.)

(Dalje.)

Stemnilo se je bilo, sneg je šel gostejše in gostejše, pa veter je buhal tako, da je napósled do céla viharil, a popolna tema je dovršila grozni obraz. Prišli smo k Tereku na strmo obrežje; ali gorjanec ne zna nikakoršne nevarnosti, nikakovih mej; na krič razposajenih Čerkesov so konji poskakali v propast; mene je polastila se omotica v Terekovih valovih, a predno sem bil v svesti si, jezdili smo zopet dalje, burja je bila nehala, vreme je bilo toplejše in rudeča zarja se je pokazala na vshodu. Napósled se ognemo v globoko sotesko in pripotujemo pred gosto lesovje, iz kterega je tam pa tam gledalo kako čerkesko bivališče; okrog in okrog so čepéle črne skale, nad skalami je bočilo se v črno oblačje zavito obnebje, v globlinji je šumela gorska reka, žedela brezilistna, temna dobrava — in po-

vsodi je bilo vse žalostno tiho; to je bilo Hamurzinovo gnjezdo. Stoprv približali smo se bili „aulu“, užé je nas pozdravilo nekoliko ščeketajočih psov; za njimi je šla gruča ženskih, otrok in mladih Čerkesov, ki so radostno kričali: „Rusi, psi, psi!“ Ženske so zabile svoj običaj, niso bile za zavoji; dečki nam niso dali miru, neprestano so nas cukali za plašče, kričali in sneg in blato metali nam v oči. Ko se je napósled bila upokojila obča zvedavost, odpeljali so nas v stanovališče; mene in mojega tovariša so vklenili. Drugi zajetniki so se Čerkesom poslužabali, ali niso dolgo časa služili jih; prijazna prilika jim je pomogla na beg, otela jih težke sužnjosti — in užé so bili v domovini, ko sva jaz in moj tovariš še morala vzdihovati v žalostnej osodi. V najinem bivališči je bilo tudi šest Čerkesov s Hamurzinovim bratom vred; to je bilo iz suhega protja ležišče, ometano z ilovico, brezi podloge in oken — in pokrito s kukavno streho, v njem so bili menda trije stolčki, tudi je bilo nekoliko na vrvih visečih palic, da je človek obleko razobešal po njih, po tleh pa je bilo

veliko blata. Poleg tega si mislimo še dva stebra v njej, k stebroma pak priklenjena dva častnika na slami v plaščih, ki sta jima na dolgem poti in o hladnej burnej noči slabo varovala otrpnelih udov; malo dalje od njiju pa si domišljajte pred ognjem gručo lupežev, ki so po surovej navadi slavili svojo zmago, a tej prikazni dodajmo še malo poluteme, pa imamo pred seboj kavkaškega zajetja obraz. A vendar nismamo še popolnega pojma o tem obrazi, dokler ne proderemo v drob navzočnim osobam. V globočini zajetnikovega srca bojuje obupnost, koprnenje po domu, spomin na svobodo, ki se je tako naglo promenila v grozno sužnjost. Lupeževo srce pa je polno divje radosti, krvoločnosti in utjehe vsled ptuje nesreče.

Dolgo časa nijsem mogel zarés čutiti svoje osode. Vse je zdélo se mi, kakor nek težak sen; ali probujenje, to je bilo strašno; s težkimi verigami se je začela mučecih dnij vrsta. Minol je dan, lakota se je začela oglašati, za večerjo pa nama je nekij rusk mladič, najin služnik, prinesel vode in kruha. Pa tudi ta pri

naj storé. Toliko so pa prevideli vsi, da Turkom naravnost pomagati ne gre, a tudi kristijane dejansko podpirati zdi se jim politično nevarno.

Bi pa ne bila strašanska sramota, če bi zaradi nekaterih političnih pomislov in nekake medsebojne zavidnosti kristijani še dalje morali stokati in ječati pod kruto silo turško?!

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Avstrijske dežele.

V ogerskem in hrvatskem zboru hočejo adresno razpravo, pravijo, da zaradi delegacij, odložiti. Prvi vzrok pa je najbrže ta, da bi med razpravo v razgovor ne prišel vstanek ercegovinski. Pa rodoljubi slovanski bodo že našli priliko reč v misel vzeti. — Minister Tisza čuti, da ne bo mogel vsega storiti, kar je obetal, zato rojakom svojim priporoča potrpežljivost. Potrpežljivost, piše „Reform“, je res potrebna Madjarom, ki naj le pazijo, da Avstriji in nemadjarim narodom ne poteče potrpežljivost, ki so jo z madjarstvom imeli.

Hrvatski sabor je volil Krestića za predsednika, Mirka in Petra Horvata pa za njegova namestnika, Ožegovića, Stekovića, Filipa in Gjurgjevića pa za perovodje.

Vnanje države.

O ercegovinskem uporu poroča dopisnik „Politike“, da se tudi laški prebivalci v Dalmaciji za-nj zanimajo, ker turško trinoštvo dobro poznajo in so prepričani, da bi bili morali Turke že zdavnej iz Evrope zapoditi. Le judje „N. fr. Presse“ se potegujejo za azijske svoje sobrate in so poslali v Dalmacijo posebne poročevalce, ki pa pri slovanskih Dalmatincih ne bodo ničesar zvedeli in bodo morali poročila svoja zajemati pri Turkih, preden pa pridejo tje, ne smejo nikomur izdati, kdo so, ker judovske častnikarje črti vse.

Vradni listi poročajo, da je Turška sprejela nasvete severnih držav. „Kl. Ztn.“ pa pariški „Tems“ pišeta, da po nasvetu Rusije bode najbrže kongres evropskih držav vravnal razmere turške in odvrnil vojskino nevarnost. Poročilo francoskega lista je tem važnejše, ker mu ga je neki poslal g. Thiers, ki se je v soboto z ruskim velikim knezom Konstantinom o tej reči razgovarjal in pri tej priliki od njega zvedel namene ruskega cara.

Uporniki vrlo napredujejo in so mnogo krajev dobili v roke. Ker z vjetimi navadno prav lepo in dobro ravna, se jim skoro vsi kraji vdajo brez posebnega boja. Tudi v Krstaču zajetih Turkov niso pobili, ampak poslali jih v Metokijo. Turki se pa še za avstrijsko mejo ne zmenijo in za begunci pa tudi za avstrijskimi stražniki streljajo še čez mejo. Nedavno je bil cel oddelek pešcev prišel čez mejo in bojeval se na avstrijski zemlji, pa avstrijski pešci so ga zapodili nazaj.

Telegrami iz Carigrada povdarjajo, da Turška je posredovanje 3 cesarskih vlad odbila, posredovanje vseh vlad, ki so podpisale pariško pogodbo, pa sprejela. — „Vidovdan“ pa piše, da Ercegovinci ne denejo orožja iz rok, če se jim ne zagotovi samostalnost. — V Bihaču in Sandžaku so vsi možje od 20. do 60. leta zgrabili za orožje, ostalo pa je vse pobegnilo na Avstrijsko.

Nadjib-paša je zopet 3 batalijone pri Kleku spravil na suho.

Turški poveljnik v Sutorini je s posadko pobegnil v Novigrad na Dalmatinskem, kjer so morali orožje odložiti.

General Stratimirovič oporeka poročilu dunajskih listov, da bi bil on s kakim avstrijskim častnikom pogovarjal se o srbski vojni.

Iz Bosnije se poroča, da Turki vedno streljajo čez mejo avstrijsko; zato sta se zopet 2 batalijona pešcev iz Zagreba tje odpeljala.

24. t. m. je bil hud boj med Gačko in Nevesinjami. Izid še ni znan. — Naskok na Trebinje se je po „Pol. Corr.“ odložil, ker so za trdno zvedeli, da imajo v mestu le malo živeža, in da se bodo vdali prostovoljno. Napadli so pa trdnjavi Drino in Karin; če se niste vdali, nameravali so jih 25. t. m. vzeti s silo. Vojna pri dužkem samostanu se je za 300 mož pomnožila in znaša 1000 mož.

24. t. m. je turška ladija brez vojakov jadrjala memo Dubrovnika. Najbrže sta bila na njej Server-paša pa Ahmed-bej.

Pri Kolaričbrodu je bilo 300 turških vojakov prišlo čez mejo. Napadeni avstrijski financarji so 20krat na-nje ustrelili in ubili barjaktarja pa 3 vojake. Zoper ta posilni prestop meje je odposlan avstrijski častnik odločno protestoval pri kostanjiškem paši.

Iz Bosnije je dosedaj 6700 oseb čez Savo pribežalo na avstrijsko stran. 500 Srbov, ki je čez Bosnijo hotelo prodreti v Ercegovino,

je pri Višegradu, 1 uro od srbske meje, 24. t. m. zadelo na Turške vojake, ki so jim hoteli zapreti pot. Pa Turki so se morali umakniti in prostovoljci, ki jih je vodil grški pop Zarko, so brez ovir prišli v Ercegovino. Pri Podgradcu so se bili tudi sprijeli, pa boj za nobeno stranko ni bil odločiven. Padlo je 50 Turkov pa 23 kristijanov. 5000 upornikov se je umaknilo v hribovje, da dobé orožja in načelnika. Pri Vojnici in Koriti bil je tudi boj in se je 400 Turkov vdalo, ki so jih odpeljali v Stolac. Vojnico, Korito in 7. stražnico so zažgali. — Iz Črnogore so dobili poročilo, da črnogorska vojska kmalo prime za orožje.

Iz Srbije se poroča, da knez zaradi tega Ristiću ni izročil sostave novega ministerstva, ker je Ristić zahteval, da naj se škod narodne skupščine odloži na 20. septb., česar pa knez ni hotel dovoliti. Turška pa Srbiji nič kaj ne upa, in na meji pri Nišu zbira vojno, ki ima Srbijo zasesti, če bode hotela Ercegovincem pomagati. Srbija tega pač ne bo trpela, in bode morda ravno vsled nadležnosti turške primorana prijeti za orožje, preden se Turki Srbije polasté.

Na **Španjskem** so Karlisti zmagali pri Puycerdi. Da bi bili v Seo de Urgeli razpeli belo zastavo, se natančneje ne ve.

Izvirni dopisi.

Iz Novomesta, 24. avgusta. Gosp. dopisnik iz našega mesta v št. 97 „Slovenca“, ko o „narodnem domu“ poroča, mu ob enem jako slabo bodočnost obeta, češ, zdaj zidajo Staroslovenci, in ko hitro dozidajo, potem pridejo Mladoslavenci, posebno dr. Vošnjak in Zarnik, si ga rekvirirajo za-se, in potem: „lop po veri“, zato se pa duhovniki po pravici bojé kaj darovati.

Na to mi je odgovoriti: Priznavam, da od začetka pri zidanji „nar. doma“ ni bilo vse ravno tako, kakor bi bilo imelo biti; res je, da sta gg. Vošnjak in Zarnik za liberalne ideje široko usta odpirala, ter tako marsikterega duhovnika od podpore odvrnila. A zdaj stoji reč vse drugače. Niti g. dopisniku, niti nikomur drugemu se ni bati, da bi „nar. dom“ v Novem mestu bil liberalizmu za propagando; kajti, dokler taki možje, kakor velespoštovani gospodje grof Barbo, Rudež, dekan Polak, kanonik Grašič, župnik Mlakar, zdravnik Veraun in drugi to podvzetje vodijo, ter s svojimi novci podpirajo, bodo tudi skrbeli, koliko se

prosti užitek je náju potješil; voda je nama bila izborna pijača, kruh — v vodi zamešana, oprazena pšenična moka — ta nama pa je bil slasten griljaj. Po večerji sva se zavila vsak v svoj plašč in stegnila po vlažnej, na debelo nastlanej slami. Najina onemoglost je bila tolika, da je spanec, ta tješnik nesrečnim, kmalu upokojil oba. Ali moje spanje, oh! kako je bilo mučno.

O svitanji so se vsak dan vzbudili pri nama bivajoči Čerkesi; rohnili so, čistili svoje puške in zastražena zapuščali náju. Kak dan sva bila vès čas tarči zvedavosti „aulskih“ bivateljev, ki so dohajali, zató da so gledali Rusa in zasmehovali ga. Dnevi so minjevali enolično. Gorjé mi je razjedalo drobovje; moj tovariš je bil do céla malodušen; mnogo potev mu je samomor bil na misli, mnogo potov je segnil po meč in samokres na steni, ali vselej sem ga zadržal in potješil z dobrotljivo Previdnostjo. Napósled nama dovolé, da smeva pisati svojim tovarišem v trdnjavo, dali so nama raztrganega papirja in v vodi razpuščenega prahu ingousta, pa nadzornega posla.

Blagosten je bil mojih prijateljev odgovor, obljubili so mi, da me kmalu odkupijo. Vedela sva blezu, da odkup le prilika pripusti. Ali nada je tako sladka, da sem se zmérom z upanjem motil, kakor otrok z igračkami. Trije grozni tedni so nama zatrli mnogo životne moči; jed mi je napósled bila tako zoprna, da se ni ozreti nijsem hotel vá-njo; tri dni prav ničesa nijsem imel v ustih, nenavadno sem bil slaboten. Hamurzin je to zapazil in svojemu tovarišu opomnil: „Ta rus je svojeglav, neče jesti; saj pogine, moramo ovčjega mesa kupiti.“ Druzega dné sva dobila slastnega mesa, ali ta dobrota nij trajala dolgo časa. Znaj, dragi čitatelj, da Čerkes sploh malo jé, le mleko, sadje, bel kruh in malokedaj ovčje meso, ki je zeló drago. Ta pot je zaklana ovca vsej družčini bila živež, kmalu sva morala zopet lakotovati.

Hamurzin je bil užé sit pokoja; zopet je ostril sablje, čedil puške in prirejal se na bojni odhod. Neko jutro me izbudi vpitje v „aul“ (vasi), zaslišim mnogih konj topot in kričeče Čerkesé; malo po malo je v daljavi utihniló vse — to je bilo Hamurzinovo divjanje na

krvavo slavnost. Kakor v kalejdoškopu, tako so moji čutje v vrstah novih obrazov, ali otožni so bili — in trpki. Živenje mi je minjevalo, kakor večernega solnca žarki gasnó in umičó se nočnej temoti. Zdaj pa zdaj sem se razgovarjal z mladičem, s svojim strežnikom, da bi bil zvedel njegovega zajetja okolnosti. Mladič je bil zábil vse. Blezu desetleten je bil, a užé tri leta v sužnjosti. „Le to pomnim še, kako je moja mati plakala“, — opomni mi, „ko je odšli črnuh (Hamurzin) nekega večera v našo kočó pribesil, očeta na kosce razsekal sè sabljo, mene in mater pa odpeljal. V vasi je bil velik krič in velik ogenj. Črni Čerkes me je na konja posadil tako odurno, da sem stoknil. Ataman sam je na konja vzel mater, ali nij znala jezdití, zató je padla z njega; popustili so jo na zemlji, mene pa je konj odnesel. Jaz sem silil nazaj, domov, pa mi nijso dali vrniti se; od takrat sem tu; ali ti mladiči so zeló hudobni: zmérom me bijó, da-si jih ne žalim.“

(Dalje sledi.)

pač smemo nadejati, da se laži-liberalizem v „nar. domu“ nikdar šopiril ne bo. Čemu bi se potem duhovščini, kakor g. dopisnik omeni, „po pravici bati bilo?“ Mar, ako s svojimi soldi taki blagi namen, kakor ga „nar. dom.“ ima, podpira? Jeli ni ravno duhovnikom sveta dolžnost na vso moč si prizadevati, to za vse Dolenjsko tako velevažno in potrebno napravo prej ko prej oživiti? In vsaj so bili zmiraj in zmiraj v prvi vrsti duhovniki, ki so take naprave velikodušno podpirali! Li hoče g. dopisnik, da ravno zdaj, ko se je izvršenje „nar. doma“, ravno v tem hipu, ko je pomoči in podpore najbolj treba, da zidanje v drugo ne preneha, in to baje za eno leto, temveč za vselej, v največje veselje nemčurjev, da bizdaj v tem osodepolnem trenutku duhovniki svojo podpiralno roko odtegnili? Dobro! Naj Starslovenci zdaj, ko zidanje že nad 12.000 gold. stane (brez robute, ki so jo meščani brezplačno dajali,) vse popusté, in naj nadaljujejo Mladoslovenci, prašam, koliko smo potem na boljsem, ali ne bodo toliko laglje v „svojem“ domu gromeli brez ovire liberalne govore, da se bo zidovje stresalo?

Ne, nikakor ne, gospodi duhovniki ne smete se odtegniti podpori, Vaša skrb naj bo, da se ohrani narodna reč, da „narodni dom“ novomeški ostane to, kar mu je pravi in edini namen, namreč: „pospeševati duševno in materialno blagostanje Dolencev“.

Prepričan sem, da bode častita duhovščina slovenska zvesta svojemu svetemu poklicu omiko in blagostanje med ljudstvom širiti, nam pri izvrševanju „nar. doma“ po vsi svoji moči pomagala, ter tako vsim tistim, ki jo z mrčnjaki in nazadnjaki psujejo, jasno pokazala, da ona je res prava in resnična prijateljica našemu ljudstvu.

Nadejati se pa tudi hočemo, da bode neresni razpor, kateri je nas Slovence razdelil med „Stare“ in „Mlade“, prej ko prej zginil, da bomo vsi kot sinovi ene in iste majke Slave vzajemno delali v korist milemu našemu narodu v kljub vsim zaviram nemčurskim, ter da si bomo vsi v „nar. domu“ novomeškem kot bratje podali roke v spravo.

Naj omenim konečno še to, da izvrševanje našega „nar. doma“ vrlo dobro napreduje, ter da se bode še pred koncem oktobra čitalnica tukajšnja z gostilno vred v pritlične prostore vseliti mogla.

Iz Novomesta, 24. avgusta. Tukajšnje „podporno društvo za uboge dijake“ vrlo dobro napreduje. V novejšem času so prispeli sledeči doneski: od g. Adolfa Fichtenau-a, vit. in grajščaka, državno dolžno pismo vrednosti 50 gold.; od g. Teodora Kirchhof-a, grajščinskega oskrbnika v Krupi, 10 gold.; in od g. Bohutjinski-a iz Fužin 5 gold. G. V. Pfeifer, državni poslanec, je napravil na Krškem društvu na korist nabiro, ktera je nesla 36 gold.; darovali so gg: Lenk 10 gold., M. Hočevár 10 gold., dr. K. Koceli 5 gold., V. Pfeifer 10 gold. in J. Knavs 1 gold.

Tukaj napravljeno kegljanje na dobitke je vrglo društvu v prid 63 gold. 80 kr. G. Pavliček, stotnik pri 7. lovskeem batalijonu, je pri tej priliki dobljen dobitke v isti namen daroval, in gospa Brunerjeva je kegljišče brezplačno prepustila.

Tem p. t. darovalcem izreka društveno vodstvo najtoplejšo zahvalo s prošnjo, da blagovolijo tudi dalje še podpirati društvo. Sploh naj bi vsi dobrotniki in prijatelji šolske mladine temu zavodu pristopili in po zmožnosti ga podpirali.

Ob enem vabi vodstvo stariše, oziroma varhe ubogih in obdarjenih učencev, zlasti onih, kateri hočejo v gimnazijo vstopiti, da se zaupno obrnejo do društva, ktero je zdaj v stanu podpirati učence s šolskimi knjigami, in plačevati za-nje vpisnino, šolnino, kakor tudi hrano.

Čast. gosp. duhovniki na deželi pa se prosijo, da izvolijo obdarjenim učencem svojih župnij z dobrimi sveti pomagati in jih spodbujati k obiskovanju novomeške gimnazije.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. avgusta.

(Očitna zahvala in nova prošnja.) Hvala Bogu! Klic do milosrčnih rojakov ni bil brez sadú. Za novo „hiralnico“ ali hišo za neozdravljive na Kranjskem je podpisani nabral v tréh tednih pri častiti duhovščini in nekterih drugih dobrotnikih v Ljubljani lep znesek, namreč 1907 gl. 5 kr. To je očitno znamenje, da milostljivi Bog podpéra to dobrodelno napravo ukjub vsim zaprèkam in težavam. Zato prisrčna in očitna hvala Njemu, pa vam vsim, ki ste pri Njem naložili svoje darove in se usmiliti najrevniših vsih! Naj vam usmiljeni Jezus po svoji obljudi stotérno povrne in večno življenje dodeli!

Po pregovoru pa zahvala pot odpéra novim dobrotnam, in zato se podpisani vnoviè obrne do vsih milosrčnih dobrotnikov tudi po deželi, kateri bo ta potreba naj bolj koristila, zlasti do častite duhovščine in srenjskih predstojnikov ali županov, kateri bodo lahko najpotrebniše bolehuie siromake v to napravo priporočali in spravljali, — ter kot evangeljski prijatelj ponižno prosi in stanovitno trka v imenu naj bolj usmiljenja vrednih: „Usmilite se tih siromakov, in pomagajte za miren kotič njim, ki so vaši po veri in rodu, po okraju in srenji!“

Podpisani si je svést, da ta nova prošnja ne bo zastoj, ter zaupa na božjo previdnost, ki je to delo začela, da ga bo s pomočjo dobrotljivih ljudi tudi srečno dovršila. Res, majhen je bil začetek, kakor sploh vsake kršanske vstanovitve ali naprave: pa z božje pomočjo vidno raste. Gospod je razsvetlil in omečil tukaj v Ljubljani srce pobožne gospé, prave Tabite, ki je dala v ta namen znesek 4000 gl.; kmalo je prišlo od druge strani 2000 gl.; in drugi dobrotniki so darovali 5000 gl. Za ves ta znesek se je kupilo posestvo za 11.500 gl. Toda kmalo se je pokazalo, da staro pohištvo za ta namen ni pripravno. Kaj je bilo početi? Ni drugega kazalo: Na lepem zdravem prostoru začeti zidati čisto novo, v ta namen pripravno poslopje, vse le strdnim zaupanjem na božjo previdnost in usmiljena srca radodarnih rojakov. Bog je do sedaj očitno pomagal ter bo tudi zanaprej, pomagal, tega smo si svesti; tudi dobri ljudje so že do sedaj veliko storili in dali, ki bodo tudi v prihodnje dali! To še enkrat ponižno in zaupljivo prosimo.

V Ljubljani 22. avgusta 1875.

Karol Heidrich.

(Mestnim ljudskim šolam) je okrajni šolski svet mestni določil posebne šolske okraje. V I. mestno šolo za dečke v licealnem poslopji so všolani: iz mesta hiš. št. 1 do 13 pa 234 do 314., celo poljansko in šenpetersko predmestje pa hiše v frančiškanskih ulicah. Vsi drugi mestni deli so všolani v II. mestno šolo v krakovskem predmestji.

V dekliško šolo nunsko so všolani: iz mesta hišne šte. 169 do 314., pa gradišno, kapucinsko, šenpetersko in poljansko predmestje; vsi drugi mestni deli so všolani v dekliško

šolo mestno v redutnem poslopji. Šolsko leto se prične 16. septembra, vpisovanje pa 14. in 15. septembra.

(Naša rojaka) Gospoda Jožef Jarec iz Medvod in Ernest Kramar iz Škofje Loke, učenca s štipendijama na viši kmetijski šoli v Liebwerd-Tečnu na Českem, delata čast naši deželi. Jarec, v 1. letu te šole, je po spričalih, ki jih je vodstvo ravnokar poslalo družbi kmetijski, prvi med 20 učenci, — Kramar, v 2. letu, pa tudi prvi med 25 učenci. Jarec pa je bil še s tem počasten, da je edini dobil po predlogu vodstva premijo s 100 gl., ki jo je Umrathova fabrika kmetijskih strojev v Pragi za najizvrstnejšega učenca više kmetijske šole razpisala. Ž njima dobí naša dežela kdaj zopet dve jako sposobni učiteljski moči. „Nov.“

(Iz seje dež. odbora 20. avg.) Deželna vlada se je naprosila, da razpiše 6 izpraznjenih baron Flödnikovih štipendij za slepe otroke iz Kranjskega, ki se pošljejo v šolo za slepe v Linc. — Deželni vladi se predlaga, da bi izpraznjeno Holdheimovo štipendijo za nemogluche otroke dala nekemu prošniku v podporo za vstop v šolo nemogluhov v Gorici, v kateri se otroci slovenskih starišev na podlagi slovenskega jezika podučujejo. Poročilo deželnega odbornika g. Dežmana, ki je to šolo pred kratkim časom obiskal ter njeno osnovo in vodstvo in vspešno napredovanje učencev jako hvalil, je bilo na znanje vzeto. — Na prošnjo občine Vinice in sosednih krajev, ktero je deželni poslanec dr. vitez Savinšek izročil za napravo zidanega mostú čez reko Kolpo na Hrvaško, je deželni odbor sklenil stopiti v dogovor s kralj. hrvaško vlado ter napravo tega mostú priporočati tudi Dunajski vladi. — Poročilo odbornika g. Dežmana, ki je po priliki pred kratkim časom deželno sadje in vinorejsko šolo na Slapu ogledal ter njeno vredbo in pa izgledno obdelane vinograde kakor tudi marljivost in vspešno napredovanje učencev jako hvalil in to šolo kot pravo sadje in vinorejsko šolo ne le za vipavsko dolino, temveč za celo deželo popisal, vzelo se je na znanje. — Muzejnega kustoza drugo poročilo o najdbah ostankov od stavb na koléh iz predzgodovinske dobe na ljubljanskem močvirju pri Igu vzel je deželni odbor na znanje ter sklenil, da se ljubljanski hranilnici in vitezu Gutmansthalu izreče zahvala za denarno podporo o nadaljevanji izkopavanja stavb na koléh, ter da se nekoliko teh najdenih reči pošlje državnemu geologičnemu zavodu na Dunaj, in da muzejni kustos znamenitejše najdbe razstavi meseca septembra v Gradcu pri shodu naravoslovcev in zdravnikov. — Sklenilo se je, da gresta primarij deželne bolnišnice medic. oddelka in blaznice dr. Drag. Bleiweis in pa en tehnik ogledat bolnišnice za blazne v Gradcu, Brno, Prago, v Heppenheim, Illenau, Karthaus-Brühl na Nemškem, in v Birmingsberg in Königfelden na Švicarskem; potem še le se bo določila osnova in stavba nove deželne bolnišnice za blazne za Kranjsko. „Nov.“

(Turški list), t. j. ljublj. „Tagblatt“, se je motgotil nad „Slovincem“ zaradi članka „Kranjski deželni predsednik“, in porabi to priliko, ne da bi opral vit. Widmanna ali dokazoval nam, da smo ga po krivem napadli, ampak da zopet nekaj svojih znanih grdih psokv za nami zmeče. Mikaven je le poskus njegov podučiti nas, da slovenske liste konfiscira državni pravdnik, ne pa politična oblast, kateri na čelu je vit. Widmann. No, res da Widmann sam ne hodi s košem na rami po slovenskih vredništvih po liste, da bi jih konfisciral in odnašal, — čemu bi imel gosp. Ahčina? — ali taki otroci

